

NOTATKA ze wspólnego posiedzenia

Komisji Ustawodawczej

oraz

**Komisji Praw Człowieka,
Praworządności i Petycji**

Nr posiedzenia: 346

Nr posiedzenia: 210

Data posiedzenia: 29 października 2010 r.

Posiedzeniu przewodniczył: – senator Piotr Zientarski – przewodniczący Komisji Ustawodawczej

- Porządek posiedzenia:**
1. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze (*druk senacki nr 1008, druki sejmowe nr 3170 i 343*).
 2. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz ustawy o Policji (*druk senacki nr 1009, druki sejmowe nr 2740, 2986 i 3403*).
 3. Pierwsze czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny skarbowy (*druk senacki nr 936*).

- W posiedzeniu uczestniczyli:
- senatorowie członkowie Komisji Ustawodawczej: Stanisław Gogacz, Leon Kieres, Bohdan Paszkowski Krzysztof Piesiewicz, Grażyna Sztark, Piotr Zientarski,
 - senatorowie członkowie Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji: Paweł Klimowicz, Jan Rulewski, Jacek Swakoń, Piotr Wach,
 - zaproszeni goście:
 - Ministerstwo Sprawiedliwości:
 - zastępca dyrektora Departamentu Legislacyjno-Prawnego Wojciech Ulitko,
 - naczelnik Wydziału w Departamencie Legislacyjno-Prawnym sędzia Jolanta Henczel,
 - główny specjalista w Departamencie Legislacyjno-Prawnym prokurator Sławomir Galej,
 - główny specjalista w Departamencie Legislacyjno-Prawnym prokurator Beata Wiraszko-Bereza,
 - główny specjalista w Departamencie Legislacyjno-Prawnym prokurator Maria Murawska
 - specjalista w Departamencie Legislacyjno-Prawnym, prokurator Paweł Burzyński,
 - Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji:
 - dyrektor Departamentu Zezwoleń i Koncesji Cezary Gawlas,
 - referent prawny w Departamencie Prawnym Tomasz Rybak,
 - radca prawny w Biurze Prewencji w Komendzie Głównej Policji,
 - Helsińska Fundacja Praw Człowieka:
 - prawnik Artur Pietryka,
 - przedstawiciele Biura Legislacyjnego w Kancelarii Senatu: Jakub Zabielski, Beata Mandyliś.

Przebieg posiedzenia:

- Ad. 1** Ustawę o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze przedstawił senator Piotr Zientarski. Wskazał on, iż ustawa została uchwalona z inicjatywy senackiej Komisji Ustawodawczej wykonującej wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 listopada 2009 r. (sygn. akt P 88/08). W trakcie prac w Sejmie nie dokonano żadnych zmian w treści przedłożenia. Ustawa wprowadza obowiązek wzywania wnioskodawcy niereprezentowanego przez adwokata lub radcę prawnego do uzupełnienia lub opłacenia wniosku o ogłoszenie upadłości.
- Ustawa nie wzbudziła dyskusji wśród senatorów, tylko senator Jan Rulewski dopytywał się o przyczynę ustalenia tygodniowego terminu do uzupełnienia braków formalnych wniosku o ogłoszenie upadłości dłużnika.
- Przedstawiciel Biura Legislacyjnego nie miał uwag o charakterze legislacyjnym.
- W związku z powyższym senator Piotr Zientarski zgłosił wniosek o przyjęcie ustawy bez poprawek.
- Komisja jednogłośnie przyjęła przedstawiony wniosek (8 głosów za).
- Na sprawozdawcę komisji na posiedzenie Senatu wybrano senatora Piotra Zientarskiego.

Konkluzja: Komisja wnosi o przyjęcie ustawy bez poprawek (*druk senacki nr 1008A*).

- Ad. 2** Ustawę o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz ustawy o Policji przedstawił Wojciech Ulitko z Ministerstwa Sprawiedliwości. Poinformował on, iż ustawa zmierza do osiągnięcia trzech celów. Po pierwsze, wykonania wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 kwietnia 2009 r. (sygn. akt P 11/08), po drugie, wzmocnienia ochrony prawnej funkcjonariuszy publicznych, którzy z racji pełnionych obowiązków są w wysokim stopniu narażeni na niebezpieczeństwo osobiste, a po trzecie, także udzielenia wsparcia tym obywatelom, którzy reagują, mimo że nie mają takiego obowiązku, na dostrzeżone naruszenia prawa i występują w obronie bezpieczeństwa i porządku publicznego. Ustawa została uchwalona w wyniku dwóch przełożeń senackiego (wykonanie wyroku TK) oraz rządowego.
- Ustawa wzbudziła szeroką dyskusję. Senator Jan Rulewski dopytywał o przyczyny przyznania ochrony jedynie funkcjonariuszom publicznym pełniącym obowiązki służbowe związane z ochroną bezpieczeństwa ludzi lub ochroną bezpieczeństwa lub porządku publicznego, podczas gdy pozostawia się poza ochroną np. nauczycieli. Ponadto senator dopytywał o zakres ochrony sędziów, prokuratorów, celników i pracowników urzędów skarbowych.
- Senator Leon Kieres pytał przedstawiciela resortu sprawiedliwości o relację art. 231a do art. 66 ustawy o Policji oraz o to, czy samo wykonywanie zawodu klasyfikowanego jako funkcjonariusz publiczny powoduje przyznaniem ochrony prawnej na podstawie tej nowelizacji.
- Przedstawicielka Biura Legislacyjnego Beata Mandylis zgłosiła kilka uwag. Pierwsza dotyczyła nowego brzmienia art. 223 §1 k.k. i brakującego przecinka po słowie „przybraną”, druga zaś art. 148 §3 k.k. Wprowadzając bowiem w k.k. (art. 148) ochronę funkcjonariuszy publicznych podczas i w związku z pełnionymi przez nich obowiązkami, pozostawia się w ustawie o Policji zapis, iż ochrona ta przysługuje „podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków” (tak jak przy przestępstwie czynnej napaści na funkcjonariusza z art. 223). Nadto w nowym art. 231a poprzez użycie spójnika „lub” również przewidziano szerszą ochronę funkcjonariuszy publicznych. Nie określono zaś wpływu art. 231a na art. 236 k.k., co przy użyciu spójnika „lub” w tym drugim przepisie powodowałoby zbędność wprowadzania art. 231a.
- Odpowiadając na pytania i wątpliwości przedstawicieli ministra sprawiedliwości, prokuratorzy Beata Wirszko-Bereza i Paweł Burzyński podkreślali, iż konkretne przepisy ustawy powstały w wyniku celowego działania. Chodziło o zawężenie ochrony do konkretnych sytuacji, odpowiedzialność bowiem na podstawie przepisu przewidującego surowszą sankcję musi być precyzyjna i nie może budzić żadnych wątpliwości.
- Po dyskusji zaproponowano dwie poprawki do ustawy. Pierwsza polega na zastąpieniu w art. 1 w pkt 3, w art. 148 w §3 wyrazów „podczas i w związku” wyrazami „podczas lub w związku”. Przyjęcie poprawki spowoduje, że do zakwalifikowania czynu, jako zbrodni zabójstwa funkcjonariusza publicznego, wystarczy, by czyn sprawcy pozostawał bądź w czasie, bądź w związku z pełnieniem przez funkcjonariusza obowiązków służbowych. Poprawka ta została przyjęta jednomyślnie (9 głosów za). Druga poprawka, zgłoszona przez sen. J. Rulewskiego polega na skreśleniu w art. 1 w pkt 3, w art. 148 w §3 wyrazów „związanych z ochroną bezpieczeństwa ludzi lub ochroną bezpieczeństwa lub porządku publicznego”. W ten sposób w przepisie sankcjonującym zbrodnię zabójstwa funkcjonariusza publicznego ochroną objęci będą wszyscy funkcjonariusze publiczni, niezależnie od rodzaju pełnionej służby czy zajmowanego stanowiska. Poprawka ta została przyjęta (6 senatorów głosowało za, 1 – przeciw, 2 wstrzymało się od głosu).

Na sprawozdawcę komisji na posiedzenie Senatu wybrano senatora Leona Kieresa.

Konkluzja: Komisja wnosi o wprowadzenie dwóch poprawek do ustawy (*druk senacki nr 1009A*).

Ad. 3 Projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny skarbowy przedstawiła przedstawicielka Biura Legislacyjnego Beata Mandylis. Wskazała ona, iż projekt wykonuje orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 maja 2010 r. (sygn. akt SK 50/08), w ten sposób, iż nadaje nowe brzmienie art. 119 § 3 k.k.s. Kodeks ten przyznaje właścicielowi przedmiotów podlegających przepadkowi (interwenientowi) roszczeniu do przedmiotów podlegających przepadkowi możliwość dochodzenia swych roszczeń w postępowaniu w sprawie o przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe. Interwencja zaś może być zgłoszona do chwili rozpoczęcia przewodu sądowego w pierwszej instancji. W razie prawomocnego orzeczenia przepadku przedmiotów, co do których interwenient nie zgłosił interwencji we właściwym czasie z przyczyn od siebie niezależnych (kiedy np. chwili rozpoczęcia przewodu nie był o toczącym się postępowaniu poinformowany, ponieważ nie był znany lub nieznane było miejsce jego pobytu), odpowiedzialność Skarbu Państwa ocenia się według przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu. Zgodnie z projektem roszczenie z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia będzie wygasać, jeżeli powództwa nie wytoczono w terminie 3 miesięcy, licząc od dnia, w którym powód dowiedział się o prawomocnym orzeczeniu przepadku przedmiotów. Roszczenie właściciela nie wygaśnie już zatem po upływie 2 lat od prawomocnego orzeczenia, lecz ulegnie przedawnieniu na ogólnych zasadach k.c., do których odsyła art. 119 §2 k.k.s. Będzie to zatem klasyczny termin przedawnienia, po jego upływie zobowiązanie będzie miało charakter zobowiązania naturalnego.

Przedstawiciel HFPC Artur Pietryka wskazał, iż wykonanie wyroku nie powinno się ograniczać tylko do zmiany art. 119 §3 k.k.s., ale kompleksowo przewidywać ochronę prawna osobie, której prawo własności zagrożone jest ze względu na możliwe orzeczenie przepadku w związku z czynem innej osoby. Osoby, które nie zgłosiły interwencji z przyczyn od siebie niezależnych powinny natomiast zasługiwać na dodatkową, szczególną ochronę, wyrażającą się np. poprzez nałożenie na organ prowadzący postępowanie obowiązku poszukiwania potencjalnie zainteresowanego podmiotu.

Przedstawiciel resortu sprawiedliwości, sędzia Marcin Kowal, popierając kierunek zmian, długość terminu przedawnienia roszczeń zachęcał senatorów do wprowadzenia poprawki zmierzającej do zmiany charakteru terminu z art. 119 k.k.s. z terminu przedawnienia na termin prekluzyjny; taki charakter był obowiązujący do chwili wydania orzeczenia przez TK. Skutkowałoby to tym, że po 10 latach roszczenie by wygasało. W ten sposób dokonano by ochrony interesów fiskalnych Skarbu Państwa.

Beata Mandylis z BL opowiedziała się za pozostawieniem dotychczasowego charakteru przepisu art. 119 k.k.s., wskazując, iż propozycja senacka daje lepszą ochronę osobom, wobec których orzekany jest przepadek przedmiotów, poprzez maksymalnie wydłużenie okresu dochodzenia odszkodowania.

Senator Piotr Zientarski, deklarując rozważenie w przyszłości argumentów MS za zmianą charakteru nowelizowanego przepisu, zgłosił wniosek o przyjęcie przedstawionego projektu ustawy bez poprawek.

Komisje przyjęły przedstawiony wniosek jednomyślnie (8 głosów za).

Do przedstawienia sprawozdania komisji na posiedzenie Senatu został wybrany senator Piotr Zientarski.

Konkluzja: Komisje rozpatrzyły w pierwszym czytaniu przedstawiony przez wnioskodawców projekt ustawy i wnoszą o jego przyjęcie bez poprawek (*druk 936S*).

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące działalność lobbingsową.